

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 129
Дата 23.06.1992

до 16/92г.

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

*Конст. дело № 16/92г.
Нар. - с. пр. - 9. VI. 92г.
Докл. - г. н. с. пр. - 3. VII. 92г.
ИСКАНЕ*

за обявяване противоконституционността на акт на Народното събрание на основание чл.149, ал.1 от Конституцията на Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА СЪДИИ,

На основание чл. 149, ал.1, т.2 във връзка с чл. 150, ал. 1 от Конституцията на Република България внасяме това искане в Конституционния съд за обявяване противоконституционността на ал.3 и ал. 6 от чл.100 на Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, приети с решение на Народното събрание за изменение и допълнение на ПОДНС, от 21 май 1992 г., публикувано в Държавен вестник, бр. 44/29.05.1992 г.

Съображенията ни за това са следните:

- 1. В ал. 3 на чл. 100 ПОДНС се дава отговор на два основни въпроса:
 - а) от кой момент може да се иска снемане на депутатския имунитет;
 - б) въз основа на какви материали следва да става това.

Съгласно възприетото нормативно решение, имунитетът се сема от момента на възбуждане на наказателното преследване, при наличието на достатъчно данни, че народен представител е извършил тежко престъпление.

Считаме, че този текст противоречи на чл. 32, ал.1 от Конституцията на Република България, както и на чл.чл.190, ал.2 и

193 от Наказателно-процесуалния кодекс.

Понятието "възбуждане на наказателно производство" е заимствувано от чл. 70 на Конституцията и е съвсем естествено да бъде възпроизведено буквално в текста на Правилника. Трябва обаче да се има предвид, че такова понятие липсва в Наказателно-процесуалния кодекс, който е в сила от 1974 г. и отдавна не се използва и в теорията на нашето наказателно-процесуално право. Терминологично то е пренесено от Русия в годините след Освобождението и в течение на десетилетия е използвано и у нас. Немалко юристи с по-продължителен житейски и професионален стаж и до днес го използват в своя професионален речник. Вероятно това е причината и за включването му в текста на Конституцията.

Проблемът произтича от това, че в руското процесуално право се използват две понятия: 1) "возбуждение уголовного дела"; и 2) "возбуждение уголовного преследования". Разликата е повече от очевидна. В първия случай става дума за начало на делото, т.е. на разследването въобще, а във втория - за персонификация на наказателната репресия, т.е. за наказателно преследване на определено лице. На споменатите две понятия от руския процесуален закон в нашия НПК съответствуват понятията: образуване на предварително производство, и повдигане на обвинение.

За образуване на предварително производство съгласно чл. 186, ал. 1 от НПК са необходими законен повод и достатъчно данни. Законът обаче никъде не изисква това производство да бъде образувано срещу някого. Ето какво предписва той: (чл. 193 от НПК) "В постановлението за образуване на предварително производство се посочват датата и мястото на съставянето му); органът, който го съставя; законният повод и данните, въз основа на който е образувано и органът, който трябва да извърши предварителното разследване". А чл. 190, ал. 2 изрично посочва, че "За образуване на предварително производство не са нужни данни, от които могат да се направят изводи относно лицата, извършили престъплението, или относно приложимия наказателен закон".

Съвсем другояче стоят нещата при повдигането на обвинението. Член 207, ал. 1 от НПК гласи: "Когато на предварителното следствие се съберат достатъчно доказателства за виновността на

определено лице в извършване на престъпление от общ характер и не са налице някои от основанията за прекратяване на наказателното производство, следователят съставя постановление за привличане на лицето като обвиняем."

Снемането на депутатския имунитет се извършва не за да се постави началото на наказателния процес въобще, а за да последва повдигане и предявяване на обвинение за конкретно престъпление срещу конкретно лице. За това са необходими достатъчно доказателства, събрани в хода на вече образуваното предварително производство. Снемането на депутатския имунитет без да са налице тези доказателства, без да последва привличане в качеството на обвиняем, представлява посегателство върху честта, достойнството и доброто име на народния представител и противоречи на чл. 32, ал. 1 от Конституцията на Република България.

2. Отстраняването на народния представител от заседанията на Народното събрание и на неговите комисии от момента на предявяване на обвинението съгласно чл. 100, ал. 6 от ПОДНС е грубо нарушение на чл. 34, ал. 4 от Конституцията на Република България. В случая е налице несполучлива аналогия с текста на чл. 154 от НПК.

Отстраняването на народния представител от работата на Народното събрание е ограничение, надхвърлящо необходимото за осъществяването на правосъдието. И тъй като процедурата по отнемането на имунитета е универсална, т.е. без значение на вида на извършеното престъпление, формата на вината и пр., нещата биха могли да бъдат доведени до абсурд - например съгласно възприетия текст следва да бъде отстранен от работата на Народното събрание депутат, който е извършил транспортно престъпление по непредпазливост по чл. 343, ал. 1, б. "в" от НК.

Едва ли може да се намери разумен отговор на въпроса какво налага това отстраняване и каква връзка има между деянието и функциите на народния представител.

Отстраняването на народния представител от заседанията на Народното събрание и неговите комисии по същество представлява временно прекратяване пълномощията на депутата, при това на основание непосочено в чл. 72, ал. 1 от Конституцията на Република

- 4 -

България. А това е недопустимо.

Изолирането на народния представител от работата на Народното събрание до приключване на наказателното преследване води до фактическото лишаване на неговите избиратели от възможността и правото да имат свой представител във висшия орган на държавната власт и чрез него да упражняват своето конституционно право съгласно чл. 1, ал.2 от Конституцията на Република България.

Въз основа на посочените съображения,

Н А С Т О Я В А М Е:

1. Да се произнесете за противоконституционността на акта на Народното събрание по посочените текстове на ал. 3 и 6 на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.

2. Да приемете за присъединено това искане към искането ни от 21 май 1992 г. за тълкуване на понятията "имунитет" и "възбуждане на наказателно преследване".

Оставаме с надеждата за бързото произнасяне на Конституционния съд, с оглед голямата обществена значимост на поставените въпроси.

София, 02.06.1992 г.

НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

(следват подписи)

1. Гайя Борисова Уорова -
2. Верисава Уварова Хорва -
3. Захтар Карпов З. Карпу
4. Муха Уваров Захворе
5. Елея Монводрова -
6. Юрмин Боклов -
7. Сона Мухаров
8. Елена Анатиева
9. Елена Башкирова
10. Лена Уварова
11. Анна Армав -
12. Елена Уваров -
13. Елена Уваров -
14. Елена Уваров Уваров.
15. Елена Уваров Уваров
16. Елена Уваров Уваров -
17. Елена Уваров Уваров
18. Елена Уваров -
19. Елена Уваров -
20. Елена Уваров
21. Елена Уваров -
22. Елена Уваров
23. Елена Уваров
24. Елена Уваров
25. Елена Уваров
26. Елена Уваров

М

- 27. Крашнин Василий Иванович -
- 28. Федор Иванович Кочев
- 29. Степан В. Степанов
- 30. Иван Букинов
- 31. Павел Александров Иванович
- 32. Тимофей Иванович Мухоморов
- 33. Наталья Ивановна Степановна
- 34. Степанов Степан Иванович
- 35. Федор Степанов Федоров
- 36. Степан Костякович Иванов
- 37. Иван Иванович Степанов
- 38. Иван Иванович Степанов
- 39. Степан Степанов
- 40. Федор Степанов Степанов
- 41. Иван Степанов Степанов
- 42. Степан Степанов Степанов
- 43. Иван Степанов Степанов
- 44. Степан Степанов
- 45. Иван Степанов Степанов
- 46. Иван Степанов
- 47. Степан Степанов
- 48. Иван Степанов
- 49. Степан Степанов

Народният представител, който ще представлява
Учредителния Народен представителен събор
2-та Стефан Борисов Улица

ме. "Народен събор" д- Народен
събор, етп дд, тел. 887-23-58

87-77-98, среща и работи
от 15 до 20 ч, петък-от 9 до 13 ч.

3.06.1992 г.

Стефан:

Стефан